

ΠΡΑΞΗ:
«ΜΟ.ΔΙ.Π» (Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας) του Πανεπιστημίου Μακεδονίας»
Κωδικός MIS 299516

ΥΠΟΕΡΓΟ:
«ΜΟΔΠ του ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» και α/α «01»

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:
«Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (Ε.Π.Ε.Δ.Β.Μ.) 2007-2013
Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

ΛΕΩΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:
«Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής
ενσωμάτωσης στις 3 περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου»

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΑΞΗΣ:
«Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης-ΜΟΔΠ»

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.) και από εθνικούς πόρους, μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.) του Υπ.Ε.Π.Θ

Παραδοτέο
Πακέτο Εργασίας Π.Ε. 2 Προσδιορισμός Δεικτών Ποιότητας
Δράση Δ.2.1 Σχεδιασμός κοινού συστήματος εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας
Παραδοτέο Π2..1.1: Περιγραφή- Πλαίσιο Γνωστικού Αντικειμένου (Subject
Benchmark Statement)

Για την εκπόνηση του παραδοτέου απασχολήθηκαν τα κάτωθι μέλη της ομάδας έργου:
Ευγένιος Πολίτης Φίλιππος Παπαδόπουλος

Θεσσαλονίκη, Μάρτιος 2011

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΜΗΜΑ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ**

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ – ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Σημείωση: Αυτό το Πλαίσιο Γνωστικού Αντικειμένου παρέχει μια συνοπτική παρουσίαση των κύριων χαρακτηριστικών του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης και των μαθησιακών αποτελεσμάτων που ένας **τυπικός** φοιτητής μπορεί να επιτύχει με την ολοκλήρωση των σπουδών του, εάν οι ευκαιρίες μάθησης που του παρέχονται αξιοποιηθούν πλήρως. Πιο αναλυτικές πληροφορίες για τα μαθησιακά αποτελέσματα, το περιεχόμενο και τη διδασκαλία των μαθημάτων, τις μεθόδους μάθησης και αξιολόγησης κάθε μαθήματος κλπ., μπορούν να βρεθούν στην επίσημη ιστοσελίδα του τμήματος:

<http://www.uom.gr/index.php?tmima=9&categorymenu=2>

Ίδρυμα	Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών
Τμήμα	Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης
Τίτλος προγράμματος	Κύκλος Προπτυχιακών Σπουδών
Ημερομηνία	Φεβρουάριος 2011

1 Εισαγωγή

Το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης έχει ως αποστολή την καλλιέργεια και προαγωγή της μουσικής τέχνης (ως οικείας επιστήμης) στους κλάδους των εφαρμοσμένων καλλιτεχνικών σπουδών και ειδικότερα στους κλάδους των καθορισμένων από τον ιδρυτικό του νόμο, κατευθύνσεων. Οι κατευθύνσεις στις οποίες εντάσσονται τα θεραπευόμενα γνωστικά αντικείμενα είναι η ευρωπαϊκή (κλασική) μουσική, η ελληνική παραδοσιακή (δημοτική) μουσική, η βυζαντινή μουσική και η σύγχρονη μουσική. Η καλλιέργεια της μουσικής ως επιστήμης και τέχνης ταυτόχρονα επιτυγχάνεται σε διεπιστημονικό επίπεδο και υπό το

πρίσμα των σύγχρονων πολιτισμικών, οικονομικών και τεχνολογικών συνθηκών που διέπουν τη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία.

Προγραμματική επιδίωξη του Τμήματος, είναι η ολοκληρωμένη μουσική καλλιτεχνική και θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών του και κατ' επέκταση η επαγγελματική κατοχύρωση και ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία. Η πρόκριση των καλλιτεχνικών αντικειμένων ως ειδικοτήτων, μέσω της καλλιέργειας και ανάπτυξης των τεχνικών και ερμηνευτικών παραμέτρων της οργανικής/φωνητικής εκτέλεσης και της παραστατικής πράξης, της διεύθυνσης μουσικών συνόλων και της μουσικής δημιουργίας και μελοποιΐας, όπως εκφράζονται στους τομείς της Σύνθεσης και της Ποιητικής, σε **συνδυασμό** με την θεωρητική μελέτη και έρευνα στους κλάδους των οικείων Κατευθύνσεων, διευκολύνει την ολιστική προσέγγιση της μουσικής και συνεπώς βοηθά τους αποφοίτους μας να επιτυγχάνουν σε κάθε συναφή δραστηριότητα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το Πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο ώστε:

A. να αναγνωρίζει τις δυνατότητες και απαιτήσεις των σπουδαστών και να τους δίνει κίνητρα για έρευνα και δημιουργικότητα

B. να προσφέρει στους σπουδαστές μας τα μέσα ώστε να αντιλαμβάνονται τη διανοητική, δημιουργική και καλλιτεχνική τους δυναμική και προσωπικότητα

Γ. να καλλιεργεί τις τεχνικές και ερευνητικές τους δεξιότητες σε ευρύ φάσμα, ιδιαίτερα δε αυτές της ανεξάρτητης σκέψης, της κρίσης, της συλλογιστικής και των αντανακλαστικών τους στη νέα γνώση και στις σύγχρονες κοινωνικές προκλήσεις

Δ. να προετοιμάζει τους αποφοίτους ώστε να έχουν τη δυναμική να προσφέρουν ουσιαστικά στην κοινωνία.

Η σπουδή και ανάπτυξη των δεξιοτήτων στα διάφορα καλλιτεχνικά γνωστικά αντικείμενα οργανικής ή φωνητικής εκτέλεσης, σύνθεσης ή ποιητικής, τα οποία διδάσκονται από επιφανείς καλλιτέχνες αναγνωρισμένου επιστημονικού και καλλιτεχνικού κύρους, σε συνδυασμό με τη γνώση και έρευνα των θεωρητικών, τεχνολογικών, παιδαγωγικών και ιστορικών θεμάτων της μουσικής, η οποία προσεγγίζεται από επιφανείς ακαδημαϊκούς, συνθέτουν το πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας και κατάρτισης, καθώς και της επαγγελματικής προοπτικής των φοιτητών.

Η ιδιαιτερότητα και ο πρωτοποριακός χαρακτήρας του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, συνίσταται στο ότι παρέχει στους φοιτητές του τη δυνατότητα να σπουδάσουν σε ανώτατο επίπεδο την κατεύθυνση και την ειδίκευση της επιλογής τους, αντίστοιχης εμβέλειας και επιπέδου σπουδών με αυτές που παρέχονται από ομοταγή Πανεπιστημιακά Μουσικά Τμήματα της αλλοδαπής.

Η αντιστοιχία του Τμήματος με τα πανεπιστημιακά τμήματα εφαρμοσμένων καλλιτεχνικών μουσικών σπουδών του εξωτερικού καθώς και το εγνωσμένο κύρος των ειδικοτήτων του, όπως τεκμαίρεται από τις πράξεις του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.) αλλά και το υψηλό ποσοστό απορρόφησης των αποφοίτων του στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ενισχύουν και διευρύνουν την επαγγελματική προοπτική των πτυχιούχων του.

Λόγω αυτής της παραμέτρου που αποτελεί συγχρόνως σημαντικό κριτήριο για την αξιολόγηση μεταξύ των ιδρυμάτων του κλάδου και σε συνέπεια με τους προγραμματικούς του στόχους, το Τμήμα από την αρχή της λειτουργίας του (1998) προτάσσει αίτημα καθιέρωσης **Ειδικών Εισιτηρίων Εξετάσεων**, ως το διεθνώς αποδεκτό σύστημα εισαγωγικών εξετάσεων στα γνωστικά αντικείμενα μουσικής πράξης. Καθώς μάλιστα η φύση τους είναι *«εξαιρετικής και αδιαμφισβήτητης ιδιαιτερότητας»*, το Τμήμα Μ.Ε.Τ. μέσω του ολιστικού προγράμματος σπουδών του, προσβλέπει στο να καταστήσει τους αποφοίτους του ικανούς να δραστηριοποιηθούν ανταγωνιστικά σε ένα ευρύ φάσμα επαγγελματικών χώρων, από το πεδίο της μουσικής εκτέλεσης έως αυτό της έρευνας, της εκπαίδευσης και γενικότερα των μουσικών επιστημών, έτσι ώστε με την περάτωση των σπουδών τους να έχουν την δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών στην ημεδαπή και αλλοδαπή, σε επίπεδο Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) ή και Διδακτορικού Διπλώματος (Δ.Δ.).

Μετά την εγγραφή τους, οι νέοι εισακτέοι φοιτητές οφείλουν να προσέλθουν σε ακρόαση ενώπιον επιτροπής, για την ένταξή τους στην ειδίκευση της επιλογής τους. Το απαιτούμενο, ανά Κατεύθυνση και Ειδίκευση, πρόγραμμα ακροάσεων πρωτοετών, αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Σε κάθε περίπτωση, οι φοιτητές σπουδάζουν επί οκτώ (8) εξάμηνα το «Καλλιτεχνικό Αντικείμενο» της επιλογής τους ως το καθεαυτό αντικείμενο της ειδίκευσής τους ή ως υποχρεωτικό μάθημα κορμού. Σύμφωνα με τον Ειδικό Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Τμήματος, προσφέρεται στους φοιτητές η

δυνατότητα να επαναπροσέλθουν άπαξ σε ακρόαση πρόσβασης για ειδίκευση, στο πλαίσιο της εξεταστικής περιόδου του Β' εξαμήνου σπουδών.

Οι κατευθύνσεις του Τμήματος που λειτουργούν σήμερα βάσει του Προγράμματος Σπουδών, περιλαμβάνουν αντίστοιχες ειδικεύσεις ως ακολούθως:

i) Κατεύθυνση Ευρωπαϊκής (κλασικής) Μουσικής

- Ειδίκευση «Εφαρμοσμένες Μουσικές Σπουδές» (*)
- Ειδίκευση «Φωνητική Μουσική Εκτέλεση – Μονωδία»
- Ειδικεύσεις «Οργανικής Μουσικής Εκτέλεσης Πληκτροφόρων και Νυκτών»: Πιάνο, Κιθάρα
- Ειδικεύσεις «Οργανικής Μουσικής Εκτέλεσης Εγχόρδων, Πνευστών και Κρουστών»: Βιολί, Βιόλα, Βιολοντσέλο, Κοντραμπάσο, Φλάουτο, Όμποε, Κλαρινέτο, Φαγκότο, Σαξόφωνο, Κόρνο, Τρομπέτα, Τρομπόνι, Τούμπα, Κρουστά.

ii) Κατεύθυνση Βυζαντινής Μουσικής

- Ειδίκευση «Εφαρμοσμένες Μουσικές Σπουδές» (*)
- Ειδίκευση «Ερμηνεία και Εκτέλεση Ψαλτικής»

iii) Κατεύθυνση Ελληνικής Παραδοσιακής (Δημοτικής) Μουσικής

Ειδικεύσεις:

- «Εφαρμοσμένες Μουσικές Σπουδές» (*)
- «Ελληνική Παραδοσιακή (Δημοτική) Μουσική»
- «Ποιητική (Τέχνη της Σύνθεσης - Μελοποιία - Ποίηση στην Παραδοσιακή Μουσική)»

«Ερμηνεία και Εκτέλεση Παραδοσιακών Οργάνων»:

- Δημοτικό Τραγούδι – Φωνητική Εκτέλεση
- Έγχορδα (Λύρα, Βιολί)
- Αυλός (Κλαρίνο/Καβάλι/Νέϊ/Φλογέρα/Ζουρνάς/Ασκαυλος)
- Νυκτά (Κανονάκι, Ούτι, Λαούτο, Ταμπουράς/Τρίχορδο Μπουζούκι)
- Χάλκινα Πνευστά (Τρομπόνι/Κορνέτα/Τρομπέτα)
- Κρουστά, Σαντούρι

iv) Κατεύθυνση Σύγχρονης Μουσικής

- Ειδίκευση «Εφαρμοσμένες Μουσικές Σπουδές» (*)
- Ειδίκευση «Σύνθεση»
- Ειδίκευση «Οργανική Μουσική Εκτέλεση-Ακορντεόν»

(*) Η ιδιαιτερότητα της ειδίκευσης «Εφαρμοσμένες Μουσικές Σπουδές» έγκειται στη δυνατότητα υπαγωγής της σε κάθε κατεύθυνση του Τμήματος. Την υπαγωγή σε συγκεκριμένη κατεύθυνση προσδιορίζει η αντιστοιχία του επιλεγόμενου από τους φοιτητές καλλιτεχνικού αντικειμένου (Κ.Α.) οργανικής ή φωνητικής εκτέλεσης. Κατά συνέπεια, το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών της εν λόγω ειδίκευσης είναι: α) γενικής σύστασης, καθότι ο υποχρεωτικός κορμός μαθημάτων αναφέρεται στις κατευθύνσεις του Τμήματος, και β) ειδικής σύστασης, καθότι το ήμισυ των μαθημάτων επιλογής, αποτελούν μαθήματα ειδικής βαρύτητας ως προς την προσδιορισθείσα κατεύθυνση.

Στην σημερινή κοινωνία η ανάπτυξη ενός οργανισμού ή μιας επιχείρησης με αντικείμενο απασχόλησης τον πολιτισμό ή την καλλιτεχνική εκπαίδευση –τόσο στο δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα– στηρίζεται στην αντίληψη, την κριτική σκέψη και την δεξιότητα εκ μέρους των στελεχών της, ώστε να λειτουργεί αποδοτικά και ανταγωνιστικά και να μπορεί να υλοποιεί νέες καινοτόμες προτάσεις.

Προϋποθέτει επιπλέον θεωρητική γνώση και δυνατότητα άμεσης διαχείρισης των νέων τεχνολογιών. Επειδή η Τέχνη μπορεί να διαμορφώσει τομείς, οφείλει να συμμετέχει εξίσου και να αποτελεί κρίσιμο τμήμα του στρατηγικού σχεδιασμού και της σκέψης μιας σύγχρονης επιχείρησης ή ενός οργανισμού που έχει ως κύριο αντικείμενο απασχόλησης τον Πολιτισμό.

Με βάση αυτή τη συλλογιστική, το Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης καλλιεργεί και προάγει:

- (α) την επιστήμη και την τέχνη της ευρωπαϊκής (κλασικής), της βυζαντινής, της ελληνικής παραδοσιακής (δημοτικής) και της σύγχρονης μουσικής, για τον καταρτισμό ολοκληρωμένων μουσικών και καλλιτεχνών, με την άρτια επιστημονική γνώση των ιστορικών, θεωρητικών, πρακτικών, τεχνολογικών και παιδαγωγικών θεμάτων της οργανικής και φωνητικής μουσικής.
- (β) την κατάρτιση εκτελεστών μουσικών και μονωδών (solists), πρότυπων οργανικών και φωνητικών μουσικών συνόλων, όπως ορχήστρες, χορωδίες, σύνολα παραδοσιακής μουσικής και άλλα οργανικά και φωνητικά σύνολα, που μπορούν να αντιπροσωπεύουν υπεύθυνα την ελληνική παρουσία και συμμετοχή στα διεθνή και εντόπια μουσικά

δρώμενα, προβάλλοντας ιδιαίτερα τον οικουμενικό χαρακτήρα της ελληνικής μουσικής όπως αυτός διαμορφώνεται διαχρονικά από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα.

- (γ) τον κοινωνικό χαρακτήρα της μουσικής και τη σύνδεση των πανεπιστημιακών καλλιτεχνικών σπουδών με την ευρύτερη εκπαιδευτική και καλλιτεχνική πραγματικότητα και με την κοινωνία, μέσω της οργάνωσης σημαντικού αριθμού καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, εργαστηρίων και σεμιναρίων, καθώς και ημερίδων και συνέδριων επιστημονικού, καλλιτεχνικού και ερευνητικού χαρακτήρα, τα οποία είναι ανοικτά προς το ευρύ κοινό, κάνοντας αισθητή την παρουσία του Τμήματος στον χώρο της τέχνης και του πολιτισμού. Επίσης, μέσω της συνεργασίας με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, όπως: τον Δήμο Θεσσαλονίκης, την ΕΡΤ3, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τα Μουσικά Σχολεία και τα Ωδεία, τα Μουσεία, καλλιτεχνικούς φορείς σε όλη την Ελλάδα όπως ο Χώρος Τεχνών Δήμου Βέροιας, το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης κ.ά. Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνονται έτσι δυνατότητες κοινής στρατηγικής στον χώρο του πολιτισμού και ειδικότερα της μουσικής και παρέχονται στους φοιτητές ευκαιρίες για την γνωριμία τους με ένα ευρύτερο πεδίο χρήσιμο στην μελλοντική επαγγελματική τους δραστηριοποίηση.
- (δ) τις ενδεδειγμένες –για το αντικείμενο που θεραπεύει το Τμήμα– τεχνολογικές γνώσεις, με ιδιαίτερη έμφαση στις περιοχές της μουσικής πληροφορικής και της τεχνολογίας ήχου και εικόνας.
- (ε) την εκπαιδευτική/παιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητών, μέσω του Προγράμματος σπουδών, αντίστοιχων σεμιναρίων και εργαστηρίων, μέσω συμφωνιών συνεργασίας που έχει συνάψει το Τμήμα στο πλαίσιο του προγράμματος Socrates-Erasmus, μέσω του προγράμματος της Πρακτικής Άσκησης σε συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς της πόλης κλπ.

2 Στόχοι του προγράμματος

Το προφίλ ενός **τυπικού** πτυχιούχου του Τμήματος είναι ένας καλλιτέχνης-επιστήμονας ο οποίος θα είναι σε θέση να επιδείξει:

- (α) ευρεία γνώση και κατάρτιση στα αντίστοιχα γνωστικά πεδία σπουδών, όπως είναι η γνώση του απαραίτητου μουσικού ρεπερτορίου, οι βιβλιογραφικές πηγές, τα κείμενα και η εξοικείωση με τα συναφή θεραπευόμενα αντικείμενα

(β) ευρεία γνώση σχετική με τα αντίστοιχα γνωστικά πεδία, περιλαμβανόμενης της ένταξής τους σε ευρύτερο ιστορικό, φιλοσοφικό, πολιτισμικό και κοινωνικό πλαίσιο, με μία κατανόηση των ιστορικών και σύγχρονων τάσεων και προβληματισμών.

(γ) κατανόηση της σχέσης ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη στην ειδικευση των σπουδών του, αλλά και της σχέσης των σπουδών του με συναφή αντικείμενα στους κλάδους σπουδών των ανθρωπιστικών επιστημών, των Τεχνών και των άλλων επιστημών, σε αντιστοιχία βέβαια με το εκάστοτε θεραπευόμενο γνωστικό αντικείμενο

(δ) συνείδηση τη θέσης, της λειτουργίας και της αξίας της μουσικής και των αντίστοιχων ειδεικίσεων στη σύγχρονη κοινωνία, σε σχέση με τις εκπαιδευτικές, επαγγελματικές, ιδρυματικές ή κοινωνικές ανάγκες και προοπτικές.

(δ) κατανόηση της σημασίας της ενεργητικής του συμμετοχής είτε ως δημιουργός νέων μουσικών έργων, είτε ως εκτελεστής/ερμηνευτής μουσικών έργων σε ζωντανές παραστάσεις οργανικών ή και φωνητικών συνόλων, σε παραγωγές δίσκων ή και σε ηχογραφήσεις.

(γ) ικανότητα να υποστηρίζει τις διαδικασίες που σχετίζονται με την οργάνωση και την λειτουργία οργανικών και φωνητικών συνόλων σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

(δ) ικανότητα να μεταδίδει τις γνώσεις και δεξιότητές του στην δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση.

(ε) ικανότητα να αναπτύξει σολιστική καριέρα στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το κείμενο του ιδρυτικού Προεδρικού Διατάγματος του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, στόχοι του προπτυχιακού προγράμματος σπουδών είναι να επιτρέψει στους πτυχιούχους του να:

- αποκτήσουν ουσιαστικές δεξιότητες στη μουσική δημιουργία, στη διεύθυνση μουσικών συνόλων, στην ερμηνεία και εκτέλεση αλλά συγχρόνως και στην έρευνα, με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία, την προώθηση και προβολή της μουσικής τέχνης και επιστήμης
- αναπτύξουν τον προσωπικό τους μουσικό λόγο και να διαχειρίζονται τις δυνατότητα αυτοσχεδιαστικού μουσικού λόγου
- αναπτύξουν παράλληλα ουσιαστική κατανόηση του ρόλου και της σημασίας του ιστορικού, θεωρητικού και παιδαγωγικού τομέα της Μουσικής
- συνδυάζουν ουσιαστική κατανόηση για την κοινωνία της πληροφορίας και τις τεχνολογίες ήχου και εικόνας, δίνοντας έμφαση στη ιδιαίτερη σημασία της σχέσης τους με την έρευνα στην μουσική
- τελειοποιήσουν την ευελιξία και πολυδιάστατη δραστηριοποίησή τους στον επαγγελματικό χώρο, με ιδιαίτερη έμφαση σε εκείνες τις θέσεις εργασίας όπου η

γνώση, η αντίληψη, η δεξιότητα και οι καινοτόμες ιδέες είναι απαραίτητες και συνολικά να μπορούν:

- να σέβονται και να αναγνωρίζουν τις ιδέες και το έργο των άλλων
- να σέβονται τη μουσική πράξη και τις καλλιτεχνικές και κοινωνικές αξίες του αντίστοιχου πολιτισμικού πεδίου/κατεύθυνσης των σπουδών τους
- να σέβονται και να αναγνωρίζουν τη συνεισφορά άλλων μελών μουσικών συνόλων ή ομάδων
- να επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο μουσικοθεωρητικών γνώσεων, πρακτικών και ερμηνευτικών δεξιοτήτων, διδακτικής επάρκειας και τεχνολογικών γνώσεων, με έμφαση στις περιοχές της μουσικής πληροφορικής και των συστημάτων ήχου και εικόνας, καθώς και ικανότητες οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων και οργανισμών με αντικείμενο τον πολιτισμό και ειδικότερα την Μουσική.

Οι φοιτητές του Τμήματος εκπαιδεύονται κατάλληλα για να μπορούν να εργαστούν επιτυχώς στους ακόλουθους επαγγελματικούς φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς:

- στην καλλιτεχνική/εφαρμοσμένη μουσική εκπαίδευση, δημόσια ή ιδιωτική
- στη γενική καλλιτεχνική/εφαρμοσμένη μουσική εκπαίδευση, δημόσια ή ιδιωτική
- σε καλλιτεχνικούς φορείς που οργανώνουν μουσικές δραστηριότητες κατά προτεραιότητα αλλά και δραστηριότητες άλλων πεδίων της Τέχνης (συμφωνικές και λυρικές ορχήστρες, σύνολα μουσικής δωματίου, φιλαρμονικές, θέατρα, χώρους διοργάνωσης και φιλοξενίας μουσικών δράσεων, μουσεία, εικαστικούς και φορείς ορχηστρικής τέχνης, φεστιβάλ, καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς)
- σε εκπαιδευτικούς φορείς του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού (Ωδεία)
- σε ερευνητικά κέντρα, ινστιτούτα και καλλιτεχνικούς οργανισμούς
- σε ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς ενημέρωσης και επικοινωνίας, δημόσιους ή ιδιωτικούς
- σε εκδοτικούς οίκους με αντικείμενο συναφές κατά προτεραιότητα με τη μουσική τέχνη
- σε οργανισμούς, φορείς και εργασίες συναφείς με τη μουσική τεχνολογία και τη μουσική θεραπεία
- σε βιβλιοθήκες

3. Μαθησιακά αποτελέσματα

A) Γνώση και κατανόηση

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, οι πτυχιούχοι του θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- να αναγνωρίζουν και να προσδιορίζουν ακουστικά τα βασικά συστατικά της μουσικής γλώσσας, όπως: ρυθμό, μέτρα, θέματα, διαστήματα, χροιά ήχου και στυλ.
- να διερευνούν τη φύση των μουσικών κειμένων, γραπτών ή ακουστικών
- να συνδέουν τις μουσικές ιδέες και φράσεις ακουστικά, σημειογραφικά και προφορικά
- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν την δομή ενός μουσικού κειμένου, το στυλ, το είδος ή την εποχή του, είτε ακουστικά είτε από τη μελέτη της παρτιτούρας.

- να κατανοούν την καταλληλότητα της μουσικής και της μουσικής πράξης στις κοινωνίες του παρελθόντος αλλά και του σήμερα
- να εξετάζουν ζητήματα αισθητικής, πρόσληψης και διάδοσης της μουσικής
- να ανιχνεύουν την σχέση μεταξύ θεωρίας και πράξης
- να ασχολούνται με την εξέλιξη της μουσικής μέσω της σύνθεσης, της εκτέλεσης, της ανάλυσης ή και της κριτικής

Στρατηγικές διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης, που διευκολύνουν την επίτευξη και εμφάνιση των παραπάνω αποτελεσμάτων

Το πρόγραμμα σπουδών διεξάγεται: α) με ατομικά εργαστηριακά μαθήματα στα γνωστικά καλλιτεχνικά αντικείμενα (οργανική/φωνητική μουσική εκτέλεση, σύνθεση/ποιητική), β) με εργαστηριακά ομαδικά μαθήματα συνόλων Ορχήστρας, Χορωδίας, Μουσικής Δωματίου, Παραδοσιακής Μουσικής, Τζαζ, Βυζαντινού Χορού, μουσικοπαιδαγωγικά και τεχνολογικά μαθήματα), γ) με ομαδικές διαλέξεις για τα μουσικοθεωρητικά, μουσικοπαιδαγωγικά και τεχνολογικά μαθήματα.

Συμπεριλαμβάνονται οπτικά βοηθήματα, ηχητικό και οπτικοακουστικό υλικό, ομαδικές παραδόσεις (που συνδέονται με τα θέματα διαλέξεων), σεμινάρια (με βάση συγκεκριμένο υλικό ανάγνωσης και ασκήσεις) και συνεργασία με τα μέλη ΔΕΠ του τμήματος (για συμβουλές σχετικά με εργασίες και την εποπτεία των πτυχιακών ρεσιτάλ /εργασιών). Στο εκπαιδευτικό κομμάτι συγκαταλέγονται επίσης ημερίδες, συνέδρια και εργαστήρια/σεμινάρια από προσκεκλημένους καλλιτέχνες και καθηγητές της Ελλάδας και του Εξωτερικού. Παράλληλα, στα εργαστήρια μουσικής τεχνολογίας και ηλεκτρονικών υπολογιστών του Τμήματος διδάσκονται πλειάδα μαθημάτων που χρησιμοποιούν διάφορα εργαλεία μουσικού ή και άλλου λογισμικού.

Οι φοιτητές καλούνται να εργάζονται τόσο ατομικά (ιδιαίτερα στο ατομικό καλλιτεχνικό αντικείμενο για την διεξαγωγή των πτυχιακών ρεσιτάλ όσο και στην ποιοτική και ποσοτική έρευνα και συγγραφή δοκιμίων και πτυχιακών εργασιών), όσο και σε ομάδες (δημόσια παρουσίαση του αποτελέσματος της εργασίας των εργαστηριακών ομαδικών μαθημάτων).

Για την διεξαγωγή τους, οι φοιτητές τροφοδοτούνται: είτε με τα προβλεπόμενα ανά εξάμηνο συγγράμματα, είτε μέσω της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου (προσκτήσεις, περιοδικά ηλεκτρονικά και μη, βάσεις δεδομένων, οπτικοακουστικό υλικό), είτε με σημειώσεις και υλικό (έντυπο/οπτικοακουστικό) που αναρτούν οι διδάσκοντες ανά μάθημα στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης *COMPUS*.

B) Δεξιότητες

B1) Δεξιότητες πεδίου/επαγγελματικές δεξιότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, ο πτυχιούχος του θα πρέπει να είναι σε θέση:

- να μπορούν ευφάνταστα να ανασυνθέσουν τον ήχο με τη ανάγνωση του μουσικού κειμένου.
- να εξασκούν την μουσική τους μνήμη, τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.
- να ερευνούν το μουσικό ρεπερτόριο και τα πολιτιστικά περιβάλλοντα
- να κατανοούν τη φύση της μουσικής εμπειρίας
- να επιδεικνύουν δυνατότητες μελέτης ή/και απόδοσης του ήχου ενός γραπτού ή/και κωδικοποιημένου μουσικού κειμένου
- να διαθέτουν ικανότητες αναγνώρισης δια της ακοής και στη συνέχεια να μπορούν να αποτυπώνουν σημειολογικά, τις βασικές συνιστώσες της μουσικής γλώσσας, όπως: διαστήματα, ρυθμό, μέτρο, θέματα, χροιά ήχου και οργάνων.
- να διαθέτουν ικανότητες απομνημόνευσης ή/και ανάλυσης του μουσικού υλικού μετά από την μελέτη του
- να επιδεικνύουν προχωρημένες τεχνικές δεξιότητες και βαθιά επίπεδα ερμηνευτικής διορατικότητας
- να επιδεικνύουν ιδιαίτερες δεξιότητες κατά την συμμετοχή τους σε οργανικά ή και φωνητικά μουσικά σύνολα, συμπεριλαμβανομένου του αυτοσχεδιασμού στην αναδημιουργία των έργων
- να αναπτύσσουν ένα ευρύ φάσμα προσωπικής έκφρασης και πρωτοτυπίας στην δημιουργική εργασία
- να εμπλουτίζουν την δημιουργικότητά τους μέσω της μουσικής ερμηνείας και εκτέλεσης, της σύνθεσης και του αυτοσχεδιασμού
- να αναπτύσσουν μουσικές δεξιότητες και προσωπικότητα καθώς και το απαραίτητο αίσθημα ευθύνης και αλληλεγγύης στην συλλογική μουσική διαδικασία

Στρατηγικές διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης, που διευκολύνουν την επίτευξη και εμφάνιση των παραπάνω αποτελεσμάτων

Οι φοιτητές αποκτούν εμπειρία στην εκτέλεση και την ερμηνεία μουσικών έργων μέσω των δημόσιων παρουσιάσεων των ατομικών τους ρεσιτάλ αλλά και της συμμετοχής τους σε οργανικά/φωνητικά σύνολα. Ενθαρρύνεται η παρακολούθηση και ενεργή συμμετοχή τους σε διαγωνισμούς, ημερίδες, συνέδρια, συναυλίες, σεμινάρια και φεστιβάλ, καθώς και στην χρήση του εργαστηρίου μουσικής τεχνολογίας (στούντιο ηχογραφήσεων) στο πλαίσιο των μαθημάτων τους, για την ανάλογη απόκτηση εμπειρίας.

Στα πλαίσια των μουσικοπαιδαγωγικών μαθημάτων αλλά και σε εκείνα της διδακτικής των ειδικεύσεων, προωθείται η εκ του σύνεγγυς γνωριμία με τον χώρο της μουσικής

εκπαίδευσης και η άσκηση της διδασκαλίας του μουσικού οργάνου που επιτελούν, με την επίβλεψη του αρμόδιου διδάσκοντος. Μέσω δε εργασιών που υλοποιούνται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, δίνεται η δυνατότητα να διερευνηθούν μέθοδοι, δυνατότητες χρήσης και τρόποι διδασκαλίας, όπως και να αξιολογηθούν οι δεξιότητες των φοιτητών στη συλλογή, καταγραφή και αξιοποίηση διαφορετικών τεχνικών, θεωριών, εργαλείων, βιβλιογραφικών και οπτικοακουστικών πηγών. Από τους φοιτητές ζητείται να προτάσσουν τη ερευνητική τους σχέση με το έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό της βιβλιοθήκης, δευτερευόντως με το Διαδίκτυο, και γενικότερα, να αναπτύξουν ιδιαίτερη ευαισθησία στα ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Τέλος, καθοδηγούνται στη εμάθηση τρόπων παρουσίασης των αποτελεσμάτων της - όποιος - εργασίας τους, δίνοντας παράλληλα βαρύνουσα σημασία στη καλλιέργεια της άρτιας σκηνικής παρουσίας.

B2) Γενικές δεξιότητες

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης οι πτυχιούχοι του θα πρέπει να διαθέτουν:

- ικανότητα στο να εφαρμόζουν γενικές δεξιότητες τις οποίες κατέκτησαν κατά τη διάρκεια των μουσικών τους σπουδών σε άλλα επιστημονικά πεδία
- επαρκείς ερευνητικές δεξιότητες
- ικανότητα να καλλιεργούν καινούριες ιδέες και να κατασκευάζουν επιχειρηματολογία σε γραπτή μορφή και να αξιολογούν κριτικά τις θέσεις τους
- ικανότητα να εργάζονται σε συνδυασμό και σε συνεργασία μεταξύ τους και με αποφοίτους άλλων επιστημονικών πεδίων
- ικανότητα να παρουσιάζουν την εργασία τους σε κατανοητή, απλή και προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας ένα ευρύ φάσμα τεχνικών παρουσίασής της
- ικανότητα να εργάζονται αυτόνομα και ανεξάρτητα, να επιδεικνύουν από μόνοι τους κίνητρο, αυτοπειθαρχία και κριτική αυτογνωσία
- ικανότητες επικοινωνίας όπως η γραφή και η μετάδοση πληροφορίας
- προφορικές δεξιότητες παρουσίασης εργασιών σε σεμινάρια, συνέδρια, κ.λ.π.
- δυνατότητες διαχείρισης χρόνου
- δυνατότητες και δεξιότητες χρήσης της βιβλιογραφίας και των Η/Υ
- ικανότητα λήψης αποφάσεων και διατήρηση νηφαλιότητας και ψυχραιμίας σε σύνθετες και απρόβλεπτες καταστάσεις
- ικανότητες διαρκούς μάθησης, η οποία απαιτείται για να εξασφαλιστεί η συνεχής και καλύτερη επαγγελματική ανάπτυξη.

4. Στρατηγικές διδασκαλίας και δομή προγράμματος

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης είναι τετραετές, με μέγιστη περίοδο ολοκλήρωσης των σπουδών τα έξι (06) έτη. Για τη λήψη πτυχίου, ο φοιτητής κάθε ειδίκευσης οφείλει να περατώσει επιτυχώς το σύνολο των προβλεπόμενων μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών που παρακολουθεί, συλλέγοντας συνολικά 240 ECTS Πιστωτικές Μονάδες.

Το πρόγραμμα σπουδών κάθε ειδίκευσης διαθέτει συνολικά 60 εξαμηνιαία μαθήματα. Λόγω της φύσης του αντικειμένου, το Πρόγραμμα Σπουδών της Ειδίκευσης «Φωνητική Μουσική Εκτέλεση - Μονωδία» περιλαμβάνει 64 μαθήματα. Ανάλογα με την ιδιαιτερότητα κάθε Κατεύθυνσης το Πρόγραμμα Σπουδών περιλαμβάνει: 41-49 υποχρεωτικά μαθήματα και 14 - 19 μαθήματα επιλογής.

Στο πρόγραμμα σπουδών της Ειδίκευσης «Εφαρμοσμένες Μουσικές Σπουδές» περιλαμβάνονται οκτώ (8) μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής της αντίστοιχης Κατεύθυνσης στην οποία ανήκει το εκάστοτε επιλεγόμενο από τους σπουδαστές «Καλλιτεχνικό Αντικείμενο». Τα μαθήματα αυτά ονομάζονται *Ειδικής Βαρύτητας*, αποτελούν μέρος του συνολικού αριθμού των επιλεγόμενων μαθημάτων και προσδιορίζουν την προσήκουσα βαρύτητα των σπουδών και του πτυχίου αντίστοιχα.

Εκτός των ατομικών μαθημάτων, όλα τα μαθήματα των υποχρεωτικών κορμών των επιμέρους ειδικέυσεων είναι και ελεύθερης επιλογής, διατηρώντας όμως την εξαμηνιαία τους διάρθρωση και προσφορά. Πέραν αυτών, διατίθενται επιπλέον μαθήματα ελεύθερης επιλογής που προσφέρονται σε συγκεκριμένα εξάμηνα κατά την διάρκεια της τετραετούς φοίτησης. Οι φοιτητές, από το σύνολο των επιλεγόμενων μαθημάτων του Π.Σ. της ειδίκευσης που παρακολουθούν, οφείλουν να επιλέγουν και να παρακολουθούν ανά εξάμηνο συγκεκριμένο αριθμό έτσι ώστε να προσανατολίσουν άμεσα οι ίδιοι τις σπουδές τους προς την επιθυμητή επαγγελματική κατεύθυνση. Ο σχεδιασμός της εξαμηνιαίας δομής του Προγράμματος Σπουδών και της διασύνδεσης των μαθημάτων μεταξύ τους καθ' όλη τη διάρκεια της τετραετούς φοίτησης, εξασφαλίζει τον εμπλουτισμό των γνώσεων και εμπειριών των φοιτητών, τη συμμετοχή τους στη διεξαγωγή της έρευνας μεταξύ των μουσικών ειδών αλλά και την προοδευτική μελλοντική ένταξη των αποτελεσμάτων της στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος.

Η λήψη πτυχίου για τις ειδικεύσεις καλλιτεχνικών αντικειμένων οργανικής ή φωνητικής μουσικής εκτέλεσης, σύνθεσης και ποιητικής, προϋποθέτει την επιτυχή εξέταση/ακρόαση

πτυχιακού ρεσιτάλ ή πτυχιακής παράστασης. Αντίστοιχα, στην Ειδίκευση «Εφαρμοσμένες Μουσικές Σπουδές, προϋπόθεση είναι η κατάθεση πτυχιακής εργασίας. Για τις υπόλοιπες ειδικεύσεις η κατάθεση πτυχιακής εργασίας είναι προαιρετική.

Τα μαθήματα κάθε εξαμήνου διαρκούν 13 εβδομάδες. Το μάθημα του εκάστοτε καλλιτεχνικού αντικειμένου ως εργαστηριακό απαιτεί τουλάχιστον δέκα (10) εβδομάδες παρακολούθησης ενώ τα υπόλοιπα εργαστηριακά απαιτούν τουλάχιστον οκτώ (8) εβδομάδες ανά εξάμηνο.

Στρατηγικές διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης, που διευκολύνουν την επίτευξη και εμφάνιση των παραπάνω αποτελεσμάτων

Τα μαθήματα διδάσκονται από επιστήμονες που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των κλάδων της Μουσικής, όπως: τα γνωστικά καλλιτεχνικά αντικείμενα οργανικής/φωνητικής εκτέλεσης, σύνθεσης/ποιητικής και της διεύθυνσης συνόλων, τα γνωστικά αντικείμενα της συστηματικής και της βυζαντινής μουσικολογίας, της ιστορίας της μουσικής και της εθνομουσικολογίας, της διοίκησης και οργάνωσης και της παιδαγωγικής της μουσικής, καθώς και της τεχνολογίας ήχου και εικόνας. Η γνώση τους στηρίζεται στην αμφίδρομη απασχόληση και ερευνητική δραστηριότητα που αναπτύσσουν σε επιστημονικό – εκτελεστικό και ερμηνευτικό επίπεδο στο χώρο της Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης.

Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος σπουδών, προκειμένου οι φοιτητές να κατανοήσουν και να χειρίζονται με έναν ολοκληρωμένο τρόπο το **καθόλον** αυτής της ερευνητικής περιοχής, προκαλούνται να ανταποκριθούν τόσο στην επιστημονική διάσταση της Μουσικής με την άντληση και παρουσίαση γνώσεων, όσο και στην εκτελεστική και ερμηνευτική διάσταση με την επίδειξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων τους, δημοσίως.

Ενθαρρύνονται: η δυνατότητα επικοινωνίας μέσω διαλόγου και η διατύπωση των διαφορετικών απόψεων των φοιτητών, η δημιουργική ικανότητά τους στις συνεργασίες και την συλλογική εργασία, σε συνδυασμό με την κριτική αξιολόγηση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της κατανόησης της διδασκόμενης ύλης.

Με τη βοήθεια διαφόρων εργασιών που τους ανατίθενται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, οι φοιτητές εξασκούνται στην κριτική μελέτη, την ερμηνεία διαφόρων μουσικών ειδών και δεδομένων, την ανάπτυξη μεθοδολογικών εργαλείων στη διεξαγωγή ατομικής έρευνας και στην δημόσια σκηνική παρουσίαση του έργου τους. Επίσης οι ομαδικές εργασίες και η συλλογική πρακτική εξάσκηση τους επιτρέπουν να αναπτύξουν τις

απαραίτητες για το αντικείμενο συνεργατικές ικανότητες, αλλά και να αναπτύξουν υπεύθυνη στάση στην οργάνωση και τήρηση των προγραμματισμένων προθεσμιών της παρουσίασης του έργου τους.

Εκτός του συνήθη τρόπου εξέτασης (γραπτής/προφορικής) που αφορά μαθήματα ως επί το πλείστον θεωρητικού χαρακτήρα, για τα καλλιτεχνικά εργαστηριακά ατομικά ή ομαδικά μαθήματα (μουσικά σύνολα) οι εξαμηνιαίες εξετάσεις είναι πρακτικής υφής (ακρόαση) και διενεργούνται ενώπιον επιτροπής ή/και δημοσίως. Οι φοιτητές, οφείλουν να αποδείξουν τις δεξιότητες και ερμηνευτικές τους ικανότητες, γνώση της εποχής και του στυλ των έργων που ερμηνεύουν καθώς και την απαραίτητη αντίληψη κατά την συλλογική μουσική πράξη. Το πρόγραμμα των εξετάσεων καθορίζεται με την συνεργασία και έγκριση του αρμόδιου διδάσκοντα και μπορεί να περιλαμβάνει ολόκληρα έργα ή μέρη τους, σπουδές και τεχνικές ασκήσεις καθώς και δεξιότητες κομμάτια της επιλογής τους.

5. Σύστημα διασφάλισης ποιότητας

Η αξιολόγηση των μαθημάτων και του προγράμματος σπουδών εκ μέρους των φοιτητών επιδιώκεται ανά εξάμηνο, σύμφωνα με εσωτερικές διαδικασίες του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης. Πιο συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια των τελευταίων εβδομάδων κάθε εξαμήνου, σε κατάλληλη χρονική στιγμή (ως προς την εξέλιξη του μαθήματος και την προσέλευση των φοιτητών), διανέμεται ερωτηματολόγιο στους φοιτητές, που περιλαμβάνει ερωτήσεις αξιολόγησης του μαθήματος και της διδασκαλίας του.

Λόγω της ιδιαιτερότητας που παρουσιάζει η διδασκαλία των ατομικών ανά καλλιτεχνικό αντικείμενο εξαμηνιαίων μαθημάτων και για την διατήρηση της διαφάνειας, της αντικειμενικότητας αλλά και την προστασία της ανωνυμίας της γνώμης των φοιτητών, το ερωτηματολόγιο διανέμεται μόνο όταν η παρακολούθηση του κάθε εξαμηνιαίου μαθήματος συγκεντρώνει τουλάχιστον πέντε (5) φοιτητές.

Τυχόν σημαντικές αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος πραγματοποιούνται μέχρι τον Απρίλιο κάθε έτους από τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος και εγκρίνονται στη συνέχεια από τη Σύγκλητο.